

Hälsa- och sjukvårdsstaben

Handläggare

Elisabet Ehne Jangehammar

Datum

2015-01-23

Diarienummer

-

Plats Sammanträdesrum Galaxen, landstingshuset Karlstad

Närvarande Se bilaga 1

Inledning

Moderator för dagen är Anders Andrén, folkhälsostateg i landstinget. Ordförande Malin Berglund, i landstingets demokratiberedning som är frågans hemvist inom politiken, och landstingsråd Gert Ohlsson, ordförande i folkhälso- och tandvårdsutskottet, inleder dagen. De betonar den nya patientlagen, att patienten är expert på sig själv, vilket kräver samarbete med vården. Samspelet mellan organisationerna och landstinget behöver utvecklas.

Ledningsstrateg Åsa Löfvenberg ersätter landstingsdirektör Gunilla Andersson som blivit kallad till Samhällsrådet med kort varsel.. Landstingets övergripande mål kräver samarbete med många! Medborgardialog, samverkansråd med flera inom det sociala området (inte idrott och kultur). SKL och regeringen har träffat en överenskommelse om samverkan inom området. Målet är en gemensam dialogprocess för att komma fram till en överenskommelse även här.

Förväntningar på dagen

Betydelsen av att få kännedom om varandra och träffas i "verkligheten".

Paneldebatt

Birgitta Adler, Camilla Olsson och Roland Karlsson från Västra Götalandsregionen och Ann-Christin Lundqvist och Mats Werne från region Skåne svarar gemensamt på några grundläggande frågor.

Vad är en region?

Västra Götaland blev region 1999, innefattar en del från länsstyrelserna, samtliga kommuner och landsting. På grund av stora avstånd har de fyra delregioner. Region Skåne började som regionförbund som blev region 1999. Regionen har ansvar för helheten i det regionala utvecklingsarbetet.

Social ekonomi, innebär organisationer med samhällelig nytta, med ändamål att bedriva verksamhet i samhället. Social ekonomi är en övergripande förklaring till föreningslivet, använt sedan länge i regionen. I Skåne gjordes ett namnbyte förra året till idéburen sektor.

Civilsamhället, tredje sektor, föreningslivet är andra begrepp som används. Ordlista finns på webbplatsen för den nationella [Överenskommelsen](#).

Varför en regional överenskommelse?

Rådet för social ekonomi har funnits sedan år 2000 i Västra Götaland. De tog initiativ för att ta det längre, det finns ett symbolvärde i att ha en skriftlig överenskommelse. Det offentliga har ansvaret men tar hjälp av

föreningslivet. Det är viktigt att träffas och föra dialog. Självklart för politiker och föreningslivet, mindre så på tjänstemannasidan.

2009 startade processen i Skåne med en relationsbaserad metod för att hitta verktyg och metoder. Det var en framgångsfaktor att det fanns ett nätverk etablerat.

Region Skåne

Ann-Christin Lundqvist, handläggare för stöd till idéburen sektor bland annat och Mats Werne, verksamhetsutvecklare i nätverket, berättar om processen i region Skåne.

Fler aktörer kräver att man bryter upp stuprören, både mellan olika aktörer och inom till exempel föreningslivet. Processen att ta fram överenskommelsen är oerhört viktig, men arbetet är inte heller klart i och med att den skrivits under. Första överenskommelsen var färdig år 2010. Intresseorganisationer på regional nivå – *Nätverket idéburen sektor Skåne* - omfattar till exempel hyresgästförening och hjälporganisationer. Fokus på fyra områden: opinionsbildande verksamhet - exempelvis långsiktig finansiering, omvärldsbevakning, kunskapsöverföring och att utveckla överenskommelsen. Nätverket har fyra anställda; med ekonomiskt stöd av region Skåne. Nätverket är också en ideell organisation. I princip alla föreningar som får bidrag från regionen är medlemmar i nätverket.

Region Skåne har regionfullmäktige som högsta beslutande organ, där togs den första överenskommelsen: en gemensam viljeyttring för samverkan och engagemang. Den ger struktur för hur samverkan kan ske. Samverkan ska präglas av vissa principer och de bygger på den nationella överenskommelsen. Att vara jämbördiga i dialogen är bland det viktigaste. Även kvalitet är en ledstjärna och att det är viktigt att arbeta långsiktigt. Överenskommelsen är regional men påverkar även de lokala föreningarna. Den kan ses som en social innovation, systemförändrande, som påverkar även andra offentliga aktörer, till exempel länsstyrelsen. Nu pågår diskussioner om IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap) med renodlade uppdrag, exempelvis med Skåneidrotten om fysisk aktivitet på recept (FaR). En kunskapsallians finns mellan överenskommelsen och lärosäten. Det tas fram en ny regional utvecklingsstrategi där den reviderade överenskommelsen blir ett bidrag till den. Två delar finns i överenskommelsen, dels samarbetet i sig, dels utvecklingsområden. En flerårig utvecklingsplan är framtagen som bryts ner till en plan för varje år, med ett område per år. För att få det att fungera krävs struktur: styrgrupp, ordförandeberedning, utvecklingsgrupp, arbetsutskott. Det är viktigt med förankringsarbete, mellan och inom organisationerna. Webbplats finns: www.overenskommelsenskane.se 1,5 miljoner kronor/år ges till nätverket för utveckling av överenskommelsen och nätverket. Även annat stöd ges via projektsatsningar. Överenskommelsen har gett möjlighet att komma in i andra sammanhang, bland annat omnämnande i styrande dokument och inkludering i utvecklingsstrategin. Även formerna för stöd diskuteras via överenskommelsen; det ges nu efter verksamhet, inte på antal.

Reflektion om Skånes info

Vikten på samverkan, nätverkande mellan landsting, organisationer och kommuner. Stötta, ensam är inte stark. Språkrör i de samverkande organen som för de svagas talan. Områden snarare än sakfrågor.

Landstinget kan inte samverka med alla enskilda organisationer. I Skåne började det med några organisationer som bjöd in de andra för att bli starkare. Nätverket strävar efter att vara så heltäckande som möjligt inom regionen.

Resultat av överenskommelsen - har fler sociala företag startats?
En social investeringsfond är skapad.

Vad gör myndigheter i Värmland?

Region Värmland och länsstyrelsen är de två andra offentliga aktörerna som finns i Värmland. Åsa Löfvenberg representerar även dem då de fått förhinder. Ordnad samverkan sker inom "ANDT". Arbetsgrupp bildad, efter länsstyrelsens möte 2013, som jobbar med samverkan. Region Värmland har inga arenor för samverkan, men ger ekonomiskt stöd och bidrag.

Värmlandskooperativen

Leif Tyrén från Värmlandskooperativen, en del av Coompanion Sverige, berättar om deras verksamhet. Sedan 1982 har de haft som huvuduppdrag att hjälpa till att starta kooperativ med bland annat aVästra Götalandifsfri rådgivning.. Idag finns det 25 regionala Coompanion i hela Sverige. Kooperationen är stark i Värmland, till exempel heter det Konsum Värmland, inte Coop Sverige. De flesta kooperativ startar som ekonomiska föreningar. Byalag, föräldrakooperativ, personalkooperativ är olika varianter. De kan syssla med till exempel landsbygdsutveckling eller företagssamverkan som Paper Province. Hårdrockarna startar kooperativ för att kunna ta betalt för sina spelningar. Värmlandskooperativen fördelar bidrag från Vinnova till kooperativ som driver sociala innovationer. I [Mondragon](#), Spanien är hela samhället en social ekonomi.

Leifs synpunkter: Ta tillvara att vi inte är miljoner invånare i Värmland. Det är viktigt att vi använder samma begrepp, social ekonomi är etablerat i EU och definition finns från regeringen. Viktigt att det blir ett avtal, offentlig sektor, privat ekonomi och social ekonomi.

Västra Götalandsregionen

Tre personer representerar regionen: Roland Karlsson, regionfullmäktige, Birgitta Adler, processansvarig för överenskommelse-arbetet och Camilla Olsson, social ekonomi Coompanion Fyrbodal. Helikopterperspektiv är viktigt när man pratar överenskommelse. 75 % av befolkningen gör eller har gjort ideella insatser och det finns 200 000 idéburna organisationer i Sverige som har allmännyttan eller medlemsnytta som främsta drivkraft. I Västra Götaland har ett råd för social ekonomi funnits sedan 1998. Politiker och

representanter från organisationerna kände att de inte var representativa för social ekonomi utan att det behövde breddas. Detta ledde fram till överenskommelsen. Under 2013-2014 har avtalet processats fram. En bra uppdragsbeskrivning är viktigt; vem ska vara med och vad är det som ska åstadkommas. Ansvar och åtagande är tydligt beskrivet i [överenskommelsen](#). Sex principer i överenskommelsen, tagna från den nationella. Förankring sker via konferenser, dialogmöten och nyhetsbrev i en transparent process.

Viktigt att ha en röstbärarroll, att vara opinionsbildare. De större föreningarna stöttar de som inte har kanslifunktioner etcetera. Alla har rätt att synas och höras. Det blev en kulturkrock mellan föreningarna och den politiska arbetsgången. Överenskommelsen är underskriven i december 2014 med representation av 71 organisationer, medvetet en publik tillställning. Nu ska en beredningsgrupp tillsättas, direkt under regionfullmäktige, en markering av vikten. Urval utifrån personliga kriterier och förtroendevalda, inte tjänstemän från organisationen, med utgångspunkt person och inte organisation. Handlingsplanen utgår från de sex principerna i den nationella överenskommelsen. Dialogen och processen är det viktiga. Fyra indikatorer, lika den europeiska koden, som ska följas upp: information, samråd, dialog, partnerskap. Det är svårt att förändra kulturen, hur folk tänker. Viktigt att behålla de som varit med under processen, de får vara med i samverkansgruppen. Tänk över noga vilka som ska representera nätverket: ungdom, religiösa och icke-religiösa, invandrарorganisationer, nykterhetsrörelsen... Välfärden kan inte längre lösas enbart av det offentliga. Socialt hänsynstagande ska kunna påverka upphandlingar, till exempel personer i ett socialt utanförskap. Alla nämnder och beredningar i regionen har fått tydliga uppdrag att ta ansvar för frågorna. Även den sociala ekonomin har ett ansvar att ta initiativ.

Fortsättning framåt?

Samsyn råder att det behöver skapas samverkan även i Värmland. Organisationerna behöver bilda nätverk eller liknande, kanske genom att skapa en arbetsgrupp, sedan blir nästa steg att skapa samverkan. Förslag lämnas på tre personer som får ett tillfälligt uppdrag: Bosse Dalbo, Monica Ekström, Monika Ståhl. Uppdraget blir att arbeta fram förslag till nästa möte. Nästa steg blir att fatta beslut om vi ska komma till en överenskommelse. Kontakta gruppen eller Gert Ohlsson med synpunkter och förslag. Demokratiberedningen tar ansvar för att föra upp ärendet politiskt.

Vid anteckningarna

Elisabeth Ehne Jangehammar

Uppdragsgrupp:

stahl_monica@telia.com

bosse.dalmo@sv.se

monica.ekstrom@boj.se

Landstingråd Gert Ohlsson, gert.ohlsson@liv.se

Bilaga 1

Deltagande organisationer

Alla Kvinnors Hus Karlstad
Amningshjälpen
Amningshjälpen Värmland
Brottsförebyggande Centrum i Värmland
Brottsofferjourernas regionråd i Värmland
Bryggan Karlstad
Celiakiföreningen i Värmlands län
Civilförsvarsförbundet, Örebro- och Värmlands län
Coompanion
EBL-skolan
Friskvården i Värmland
Fritidsbanken
FUB
Föräldrastödet i Värmland
Gyncancerföreningen Musslan i Värmland
Handikappförbunden Värmland
Handikappföreningarna Karlstad
ILCO Värmland
Insolvens Karlstad
Internationella Qvinnoföreningen
Kvinnojouren i Sunne
Länskvinnojouren
Mag- och Tarmföreningen
NTF Värmland
Patientföreningen Musslan
Personskadeförbundet RTP
PRO
RFSL Värmland
RSMH Sunne
RSMH Värmland
RSMH Årjäng
Rädda barnen
Rädda barnen Karlstad Hammarö
Röda korset
Röda korset, region Mellan
SELMA-gruppen
SPF Värmlandsdistriktet
Studieförbundet Vuxenskolan Värmland
SV Värmland
VNF – MHF
Värmlands länkråd
Värmlands läns kvinnojourer
Värmlands mansforum
Värmlands Nykterhetsförbund
Värmlandskooperativen

Från Landstinget i Värmlands politiska ledning
Demokratiberedningen
Folkhälso- och tandvårdsutskottet

Tjänstemän från
Hälso- och sjukvårdsstaben
Staben för verksamhets- och ledningsstöd